

فارسی پنجم

دبستان

(نکات و خلاصه درس)

درس اول: تماشاخانه

معنی واژگان

کردار : عمل ، رفتار
گوارا : دلچسب
نگاشته : نوشته
آفرینش : خلقت
شکننده : ظریف و نازک
سنگلاخ : زمینی که در آن سنگ
فراوان باشد .
توصیف : وصف کردن
مخملی : نرم و ملایم
می تنند : می بافند
سر زده : بی خبر
تالاب : جایی که آب در آن جمع شود
و بماند
موضوع : مطلب
سر در می آورند : می رویند و رشد
می کنند .

تماشاخانه : جایی که در آن
چیزی به نمایش گذاشته شود .
سرشار : لبریز ، پر
شگفتی ها : عجایب
پدیده : چیز تازه به وجود آمده
لطیف : نرم
عجیب : شگفت آور
تماشاگه : محل تماشا و گردش
درنگ : توقف
مقایسه کنیم : بسنجیم
سر به فلک کشیده : بلند
تامل : اندیشه
عالمان : دانایان

معنی بعضی از جمله های دشوار

❖ هر کدام از این پدیده ها تماشاگهی برای دیدن زیبایی های آفرینش و ایستگاههایی برای اندیشیدن هستند .

هر یک از این چیزهای تازه به وجود آمده محلی برای تماشا کردن و دیدن زیبایی های آفرینش خداوند و جایی برای فکر کردن و اندیشه کردن درباره آن ها هستند .

❖ عالم تماشاخانه ی شگفتی های آفرینش است یعنی به هر طرف که نگاه می کنیم، آفریده های زیبای خداوند را می بینیم . این جهان دفتری است که خدای مهربان به پاکی و زیبایی در آن نگاشته و می نگارد .

دنیا جایی است که در آن پدیده های عجیب و شگفت انگیز آفرینش به نمایش گذاشته می شود یعنی به هر سمت نگاه می کنیم آفریده های زیبای خدا را می بینیم . این جهان مانند کتابی است که خداوند مهربان در آن پاکی ها و زیبایی ها را نوشته است .
آرایه ادبی : این جهان به دفتر مانند شده تشبیه دارد .

❖ همین علف های نازک و لطیف از میان سنگلاخ سر در می آورند .

همین علف های نرم و ظریف از میان زمین هایی که پر از سنگ است رشد می کنند و می رویند .

آرایه های ادبی : سر در آوردن علف – جان بخشی

سر در می آورند کنایه از می رویند .

❖ آسمان ، آبی آبی است و یک تکه ابر ساکت در آن شنا می کند .

آسمان صاف صاف بود و فقط یک تکه ابر کوچک در آن در حال حرکت بود .

آرایه های ادبی : ابر ساکت – جان بخشی آسمان به دریا تشبیه شده که ابر در آن شنا می کند

❖ صدای شبنم صبحگاهی را هنگامی که سر زده به خانه ی برگ وارد می شود ؟

ایا تو به هنگام صبح صدای شبنم را که بی خبر روی برگ گل ها و درختان می نشیند می شنوی ؟

آرایه های ادبی : صدای شبنم – جان بخشی سرزده وارد شدن شبنم – جان بخشی

سر زده کنایه از بی خبر و ناگهانی

نویسنده در این درس یادآور می شود که : تمام پدیده ها و آفریده های خداوند دارای هدف ، نظم و

زیبایی خاصی هستند . خداوند برای خلق هر یک از این پدیده ها نظم و ترتیب چشمگیری را به کار

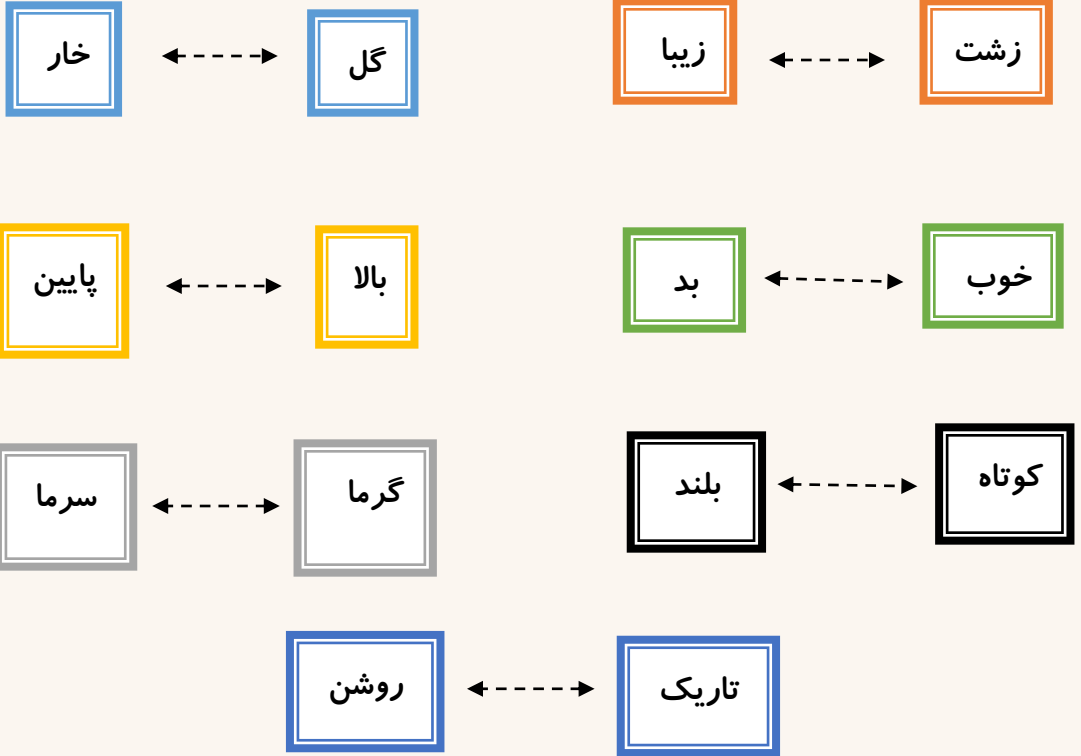
برده است . تمام این موجودات در حقیقت ستایشگر خداوند هستند و خدا را می پرستند .

واژه آموزی

به واژه های زیر و رابطه های آنها با یکدیگر توجه کنید .

❖ با دقت به خوب و بد حرف های دوستم ، گوش می کردم .

❖ ما می توانیم گل را با خار مقایسه کنیم .

❖ سنجاقک، بالا و پایین می پرد .

از معنی واژه ها می فهمیم که این کلمات مفهوم مخالف هم یا ضد هم را بیان می کنند .

این گونه واژه ها را **مخالف یا متضاد** می نامیم .

بخوان و حفظ کن

رقص باد ، خنده ی گل

معنی واژگان

تاک : درخت انگور

برگ نو : برگ و جوانه ای

تازه

کهن : قدیم

گل بوته : بوته ی گل

نغمه خوان : آواز خوان

باز : دوباره

آشیان : لانه

شاخساران : درختان انبوه و

پر شاخ و برگ

رفته رفته : آرام آرام

رنگ رنگ : دارای

رنگ های مختلف

بیدبُن : درخت بید

از هم گسیخت : از هم

جدا شد

بستان : باغ

دهقان : کشاورز

کوتاه : مخفف کوتاه

معنی ابیات

قالب شعر : مثنوی

❖ باد سرد، آرام بر صحرا گذشت سبزه زاران ، رفته رفته، زرد گشت

باد سردی به آرامی بر صحرا وزید و گذشت . سبزه زاران هم کم کم زرد شد . (پاییز از راه رسید)

نکته دستوری : باد سرد – ترکیب وصفی

❖ تک درخت نارون ، شد رنگ رنگ زرد شد آن چتر شاداب و قشنگ

به خاطر رسیدن پاییز برگ های تک درخت نارون رنگارنگ شد و آن برگ های زیبای درخت نارون

که مانند چتر شاداب و زیبا بود ، زرد شد .

آرایه ادبی : درخت نارون به چتر تشبیه شده است .

نکته دستوری : چتر شاداب و قشنگ – دو ترکیب وصفی

❖ برگ برگ گل به رقص باد ریخت رشته های بیدبن از هم گسیخت

بر اثر وزش باد ، تمام برگ های گل بر زمین ریخت و شاخه های نازک درخت بید از هم جدا و قطع

شد .

آرایه ادبی : رقص باد – جان بخشی

نکته دستوری : بید بن – واژه مرکب است .

❖ چشمه کم کم خشک شد ، بی آب شد باغ و بستان ناگهان در خواب شد

چشمه کم کم خشک شد و دیگر آب نداشت و باغ و بستان به یکباره به خواب زمستانی رفتند .

آرایه ادبی : چشمه و آب – تناسب باغ و بستان – تناسب باغ و بستان در خواب شد – جان بخشی

❖ کرد دهقان ، دانه ها در زیر خاک کرد کوتاه ، شاخه ی پیچان تاک

کشاورز دانه ها را در دل خاک کاشت و شاخه های بلند و پیچ در پیچ انگور را کوتاه کرد .

❖ فصل پاییز و زمستان می رود بار دیگر ، چون بهاران می شود

وقتی که دوباره بهار بیاید فصل پاییز و زمستان به پایان می رسند .

❖ از زمین خشک ، می روید گیاه چشمه جوشد ، آب می افتد به راه

از زمین خشک و بی روح دوباره گیاه می روید و چشمه می جوشد و پر از آب می شود و آب بر روی

زمین جاری می گردد .

نکته دستوری : زمین خشک – ترکیب وصفی

❖ برگ نو آرد ، درخت نارون سبز گردد ، شاخساران کهن

از درخت نارون برگ تازه می روید و شاخه های قدیمی دوباره جوانه می زند و سبز می شود .

نکته دستوری : برگ نو و شاخساران کهن – ترکیب وصفی

❖ گل بخندد ، بر سر گل بوته ها پر کند بوی خوش گل ، باغ را

بر سر بوته ها گل می روید و شکوفا می شود و بوی این گل ها تمام باغ را پر می کند .

آرایه ادبی : گل بخندد - تشخیص

❖ باز می آید پرستو ، نغمه خوان باز می سازد در اینجا آشیان

دوباره در فصل بهار پرستو در حالی که آواز می خواند ، بر می گردد و دوباره در اینجا لانه اش را می سازد .

این شعر درباره تغییر فصل هاست . شاعر در این شعر فصل ها را به زیبایی به تصویر می کشد . بعد از تابستان فصل پاییز با زرد شدن سبزه زاران و برگ های درختان فرا می رسد . بعد از پاییز فصل به خواب رفتن باغ و بوستان است ؛ یعنی فصل زمستان . دوباره بهار از راه می رسد و جهان و طبیعت بار دیگر زندگی و شادابی از سر می گیرد و شکوفه باران می شود .

بانک محتوای آموزشی SET

آسان و سریع مطالب مهم را مرور کنید و برای آزمون آماده شوید.

همین الان کلیک کن

دوره‌های آموزشی

با دوره‌های آموزشی وارد مسیر یادگیری شوید و گام به گام خود را در کل درس راحت کنید.

نمونه‌سوال‌ات حل شده

با نمونه سوال‌ات حل شده درس به درس، مثال‌های مهم را ببینید و مفاهیم را آسان درک کنید.

خلاصه نکات

با خلاصه نکات درس به درس فقط به نکات مهم بپردازید و زمان را ذخیره کنید.

ویدئو آموزشی

با ویدئوهای کوتاه درس به درس، مطالب درس را آسان و سریع یاد بگیرید.

www.youtube.com/@saminskill

www.aparat.com/set_ir_official

www.instagram.com/set.ir.shop

t.me/set_ir_levelup

[@set_ir_levelup](https://www.facebook.com/set_ir_levelup)

[@levelupset](https://www.facebook.com/levelupset)

۰۲۱۴۴۰۷۰۷۳۰

۰۹۰۲۷۱۴۳۴۰۲

اسکن کنید